

Koopkrachtpakket kabinet is goede eerste stap, maar nog niet toereikend

Als Landelijke Armoedecoalitie¹ ondersteunen we de stappen die nu worden gezet. Maar het is nog onvoldoende om de financiële zorgen van burgers weg te nemen. Een te grote groep blijft in de financiële risicozone.

Trek de ingezette lijn met vaart door

Met een injectie van ruim 16 miljard gaat het kabinet de koopkrachtcrisis ongekend groot te lijf. De gerichte en structurele maatregelen - zoals stijging van het minimumloon met 10%, een flinke stijging van het kindgebonden budget en hogere huur- en zorgtoeslagen - helpen zowel mensen die al lang van een laag inkomen rondkomen als de zogeheten 'lage middeninkomens'. Mensen die best een aardig salaris hebben, maar door de turbulente prijsstijgingen, in broodnood terecht komen. De Landelijke Armoedecoalitie ziet deze inzet als eerste stappen in de goede richting. De maatregelen verhogen de maandelijkse inkomsten, maar zijn lager dan de stijgende kosten voor energie en boodschappen. Ze zijn derhalve niet toereikend om alle noden te ledigen. Zoals die van Josephina. Een extra impuls is dus nodig!

'Hoe hou ik dit vol?' Josephina heeft door de hoge vaste lasten per week nog maar 20 euro om boodschappen te doen.

Steeds meer mensen zakken door het ijs

Als we naar de signalen kijken die wij elke dag krijgen, dan houden wij ons hart vast. Het aantal mensen met een chronische ziekte of beperking, ouderen en werkenden dat een beroep doet op de voedselbank stijgt met de dag. Ook vragen steeds meer werknemers in lagere loonschalen voorschotten op loon aan. Steeds meer mensen uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen kunnen de stap naar zelfstandig wonen niet zetten omdat ze geen betaalbaar energiecontract kunnen afsluiten. Mensen die langdurig van een laag inkomen rondkomen en geen buffer hebben, slapen slecht en zijn bang om (opnieuw) dakloos te worden. Niet alle mensen met beperkt leefgeld komen in aanmerking voor de extra maatregelen, zoals mensen in schuldregelingen, budgetbeheer of mensen waarbij beslag op het inkomen is gelegd. Hun inkomen is vaak te hoog om voor de regelingen in aanmerking te komen. Doordat ook sport- en cultuurverenigingen het zwaar hebben vanwege de stijgende energieprijzen, dreigt sociale uitsluiting van mensen die langdurig van een laag inkomen rondkomen nog groter te worden.

*Hakim staat op het punt om de maatschappelijke opvang te verlaten. Op zijn nieuwe woonplek moet hij €500,- per maand betalen aan energie. Hierdoor is het voor hem niet mogelijk om zelfstandig te gaan wonen en blijft hij noodgedwongen in de opvang.
(NB. Een gemiddelde opvangplek kost de samenleving circa €20.000,- per jaar)*

¹ De Landelijke Armoedecoalitie is een netwerk van landelijke partijen die zich vinden in het gezamenlijke doel om armoede en schulden aan te pakken. Aangesloten zijn: ATD Vierde Wereld, Alliantie Vrijwillige Schuldhulpverlening, Burgerkracht De Pijler, FNV, Gemeente Utrecht, Horus, Ieder(in), Landelijke Cliëntenraad, Sociaal Werk Nederland, Sociale Alliantie, SUN Nederland, Valente, Werkplaats COMO, Armoedecoalitie Utrecht. De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

Draagvlak in de samenleving staat ernstig onder druk

Het draagvlak in de samenleving staat ernstig onder druk. Ontevredenheid neemt toe, begrip voor noodzakelijke investeringen in duurzaamheid en opvang van mensen die huis en haard hebben moeten ontvluchten neemt af, terwijl we elkaar juist nu hard nodig hebben.

Oplossingen zijn nu nodig

Overheden én private partijen moeten nu met oplossingen komen en daadkracht tonen. Daarbij is het belangrijk dat de extra maatregelen eenvoudig en laagdrempelig zijn. Veel mensen hebben last van schaamte en willen graag zelf hun situatie oplossen. Ook zijn veel mensen angstig dat ze regelingen moeten terug betalen. Zorg daarom dat kosten verlaagd worden zonder dat mensen hier zelf actie op moeten ondernemen.

Bewindvoerders en schuldhulpverleners zitten met hun handen in het haar: 'Mijn cliënten hebben structureel meer uitgaven, dan inkomsten. De problemen van mensen nemen alleen maar toe. Ik weet ook niet meer hoe ik het moet regelen'.

Er is een toereikend pakket aan maatregelen nodig voor de korte termijn; en duurzaam beleid om mensen mee te laten doen en uit de armoede te laten stromen voor de lange termijn.

We onderscheiden daarbij de verschillende leefgebieden en doelgroepen.

Huishoudens met laag inkomen of beperkt leefgeld

- Geef prioriteit aan de huishoudens die door extreme en langdurige armoede van de samenleving worden uitgesloten;
- Zorg daarnaast dat mensen met beperkt leefgeld maar een hoger inkomen, zoals mensen in schuldregelingen, budgetbeheer of mensen waarbij beslag op het inkomen is gelegd, voor de extra regelingen in aanmerking komen;
- Zorg dat essentiële producten betaalbaar worden, zoals brood, pasta, rijst, zuivel, groenten, fruit, zelfverzorging, bijvoorbeeld via de Prijzenwet en versnelde afschaffing van het btw-tarief op groente en fruit;
- Zorg dat gemeenten voldoende middelen hebben om lokaal waar nodig inkomenssteun te geven, zoals bij mensen in een schuldregeling die hun budget niet sluitend krijgen. Het tekort kan dan in de vorm van bijzondere bijstand aangevuld worden. Evenzo is maatwerk in de vorm van bijzondere bijstand nodig voor mensen die vanuit de opvang en beschermd wonen doorstromen naar een zelfstandige woning;

Zorg en welzijn

- Ga de stapeling van zorgkosten tegen, bijvoorbeeld door opschorten eigen risico en terugbetalen van eerder dit jaar betaald eigen risico;
- Een flinke investering in sociaal werkers, deskundige vrijwilligers, informele en formele sociale steunstructuren in gemeenten. Zij bereiken inwoners in armoede en met schulden, zij staan naast hen en helpen om weer grip op hun situatie te krijgen, perspectief te bieden en meer verbinding in de samenleving te realiseren. De inzet van ervaringsdeskundigen is hierbij essentieel.
- Halveer de Wajongkorting niet en stop de stapeling van zorgkosten voor mensen met een chronische ziekte of beperking.

Energie en Wonen

- Hanteer een maximum prijs voor energie. Zodat mensen in elk geval op basaal niveau gebruik kunnen maken van energie;

- Voorkom dat mensen geld moeten lenen (commercieel of bij de kredietbank) om hun energielasten te dekken. Dit kan grote schulden veroorzaken zonder perspectief of verbetering in relatie inkomsten – uitgaven. Een proactieve en coulante houding van energiemaatschappijen is nodig om ervoor te zorgen dat huishoudens niet worden afgesloten bij achterstanden op de energierekening.
- Zorg dat uit het energiefonds de prijsstijging van de energie wordt betaald in plaats van voorgeschoten en zorg dat iedereen met beperkt leefgeld indien nodig hiervan gebruik kan maken;
- Zet direct in op verduurzamen van woningen en versnellen energietransitie in samenspraak met en inzet van de mensen zelf; en pas geen huurverhogingen toe bij woningen die niet goed geïsoleerd zijn;

Aanvullend hierop is vanaf 2023 nodig:

- Zet de verhoging van het Minimumloon door naar 14 euro per uur, met volwaardige koppeling aan de uitkering.
- Zorg voor een structureel betere verhouding tussen inkomen en vaste lasten, zodanig dat mensen zelf hun voedsel kunnen kopen en in andere basisbehoeften kunnen voorzien en een buffer opbouwen die geldstress vermindert.

Tot slot roepen we schuldeisers op om bij mensen die onvoldoende leefgeld overhouden schuldregelingen te herzien of aflossing (tijdelijk) te verlagen zodat er genoeg leefgeld overblijft.

Met hartelijke groet,

Jan van Leijenhorst,
Voorzitter Landelijke Armoedecoalitie

de **Sociale Alliantie** voor een samenleving zonder armoede

De kenniscentra Movisie, Nibud en NVVK ondersteunen de Armoedecoalitie inhoudelijk met kennis over wat werkt bij een effectieve aanpak van armoede en schulden.

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

